

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра акушерства та гінекології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

«01» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Гладчук І.З.

д.мед.н., професор Марічереда В.Г.

д.мед.н., професор Волянська А.Г.

к.мед.н., доцент Лавриненко Г.Л.

к.мед.н., доцент Шитова Г.В.

к.мед.н., доцент Бикова Н.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри акушерства та гінекології
Протокол № 1 від 27.08.2025 р.

Завідувач кафедри _____ Ігор ГЛАДЧУК

Погоджено із гарантом ОПП _____ Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін
ОНМедУ
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з
хірургічних дисциплін ОНМедУ _____ Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Ігор ГЛАДЧУК

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Ігор ГЛАДЧУК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
4 курс		
Загальна кількість: Кредитів: 3,0 Годин: 90 Змістових модулів: 0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
		Рік підготовки: 4
		Семестри VII - VIII
		Лекції (6 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (54 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (30 год.)
у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)		
Форма підсумкового контролю – диференційований залік		
5 курс		
Загальна кількість: Кредитів: 4,0 Годин: 120 Змістових модулів: 0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
		Рік підготовки: 5
		Семестри IX - X
		Лекції (12 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (68 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (40 год.)
у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)		
Форма підсумкового контролю – диференційований залік		
6 курс		
Загальна кількість: Кредитів: 3,0 Годин: 90 Змістових модулів: 0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
		Рік підготовки: 6
		Семестри XI - XII
		Лекції (0 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (60 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (30 год.)
у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)		
Форма підсумкового контролю – іспит		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КОМПЕТЕНТНОСТІ,

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі «акушерство та гінекологія», удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Формування вмінь та навичок з диференційної діагностики, найбільш поширених захворювань у гінекологічних хворих та вагітних жінок.

2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень при гінекологічних захворюваннях та під час вагітності

3. Опанування вмінням визначати тактику лікування та профілактики гінекологічних захворювань та ускладнень вагітності

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальних (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК7. Здатність працювати в команді

ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії

ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальних (СК):

СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

СК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

СК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань

СК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.

СК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

СК7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

СК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

СК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.

СК12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції

СК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

СК26. Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати

професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання

ПРН4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН8. Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН11. Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН12. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН24. – Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН30. Визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду (діти, вагітні, працівники, професії яких передбачають обов'язковий диспансерний огляд).

ПРН31. Визначати тактику ведення осіб, хворих на хронічні інфекційні хвороби, що підлягають диспансерному нагляду.

ПРН33. Вміти проводити консультування з питань планування сім'ї та підбору методу контрацепції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Основні принципи організації акушерсько-гінекологічної допомоги населенню України.
- Можливі ускладнення вагітності, пологів та післяпологового періоду.
- Тактику ведення пацієнток з різними видами акушерської патології.
- Етіопатогенез, класифікацію, діагностику захворювань жіночої репродуктивної системи.
- Тактику ведення хворих при різних видах гінекологічної патології.
- Методи контрацепції для окремих категорій населення; медичні критерії прийнятності ВООЗ для використання контрацепції.

Вміти:

- Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
- Оцінювати інформацію щодо діагнозу застосовуючи стандартну процедуру, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- Визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати (перелік 4).
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (перелік 1).
- Встановлювати попередній діагноз, здійснювати диференціальну діагностику та визначати клінічний діагноз захворювання (перелік 2).
- Визначати принципи лікування захворювань, необхідний режим праці та відпочинку, характеру харчування (перелік 2).
- Діагностувати невідкладні стани (перелік 3).
- Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (перелік 3).
- Проводити консультування з питань планування сім'ї, визначати тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
- Визначати стан породіллі; провести діагностичні та тактичні заходи у кожному періоді пологів; провести обстеження породіллі; оцінити стан плода під час пологів; провести післяпологовий період.
- Провести оцінку пацієнтки, та необхідне обстеження перед використанням контрацептивного засобу; демонструвати вміння проведення консультування з питань планування сім'ї.

- Обґрунтовано формулювати та довести до породілля, родичів та фахівців рекомендації для найбільш ефективного проходження пологів; надавати необхідну інформацію про зміни в організмі жінки в післяпологовому періоді.
- Обґрунтовано формулювати та довести до пацієнтки, родичів та фахівців рекомендації щодо вибору методу контрацепції; надавати необхідну інформацію про зміни в організмі жінки під час використання контрацептивного засобу.

Оволодіти навичками:

- Комунікації та клінічного обстеження пацієнта.
- Виконувати медичні маніпуляції (перелік 5).
- Вести медичну документацію.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4 курс

Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги. Організація служби планування сім'ї: структура, завдання. Роль сімейного лікаря в профілактиці перинатальних захворювань і смертності.

Тема 2. Клінічна анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології. Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в різні вікові періоди. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи. Особливості збирання спеціального гінекологічного анамнезу. Основні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне обстеження. Додаткові методи обстеження в гінекології. Методи функціональної діагностики стану яєчників. Променеві методи діагностики в гінекології: МРТ, КТ, МСГ. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія, пункція черевної порожнини через задне склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження.

Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань (біль, білі, розлади менструального циклу та кровотечі, неплідність, сексуальні розлади, розлади функції суміжних органів).

Тема 3. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи. Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування. Дисменорея. Вроджені вади розвитку жіночих статевих органів.

Тема 4. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.

Тема 5. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендометріоз. Новоутворення молочної залози. Поняття кісти і пухлини яєчників. Кіста бартоліневої залози. Доброякісні пухлини яєчників: епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-кліткові пухлини, герміногенні пухлини. Пухлиноподібні утворення яєчників. Доброякісні пухлини матки Клініка, діагностика ускладнення, лікування, профілактика.

Ендометріоз. Етіологія і патогенез. Класифікація. Діагностика. Клініка. Сучасні методи лікування. Доброякісна дисплазія молочних залоз. Новоутворення молочної залози (кісти, фіброаденоми).

Тема 6. Передракові захворювання жіночих статевих органів. Передракові

захворювання зовнішніх статевих органів. Передракові захворювання шийки матки: класифікація. Гіперпластичні процеси ендометрія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, тактика ведення та принципи лікування. Профілактика передракових захворювань жіночих статевих органів.

Тема 7. Запальні захворювання жіночих статевих органів. Поняття мікробіоценозу піхви. Аномальні вагінальні виділення. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Запальні захворювання неспецифічної (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт) та специфічної етіології. Туберкульоз жіночих статевих органів.

Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреаплазмоз, мікоплазмоз, хламідіоз). Діагностика, лікування та профілактика бактеріального вагінозу. Лікування гострих і хронічних захворювань, запальних процесів жіночих статевих органів. Показання до хірургічного лікування.

Реабілітація жінок, які перенесли запальні процеси.

Тема 8. «Гострий живіт» в гінекології. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника. Клініка, діагностика, тактика ведення. Невідкладна допомога. Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Реабілітація після гінекологічних втручань.

Тема 9. Неплідний шлюб. Причини жіночої та чоловічої безплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої безплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології).

Тема 10. Планування сім'ї. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Загальний огляд методів контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди. Методи розпізнавання фертильності, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Оцінка пацієнтки. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.

Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.

5 курс

Тема 11. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Таз з анатомічної та акушерської точок зору. Тазове дно. Будова голівки плода. Розміри голівки плода та тулуба. Ознаки доношеності та зрілості плода. Вимірювання та оцінка таза.

Тема 12. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Запліднення та розвиток плідного яйця. Плацента, її будова і функція. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і харчування вагітної. Методи обстеження вагітної: діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності. Топографія плода у матці. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Лабораторна діагностика ВІЛ-інфекції. Консультування в контексті ВІЛ-інфекції. Поняття консультування та його етичні принципи. Навички консультування. Визначення допологової відпустки і дати пологів.

Тема 13. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.

Передвісники пологів, прелімінарний період. Визначення початку пологів. Біологічна готовність організму до пологів, шкала Бішопа. Біомеханізми пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання. Регуляція пологової діяльності. Клінічний перебіг пологів. Ведення пологів. Партограма. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар. Первинний туалет новонародженого, дотримання теплового ланцюжка. Сучасні методи знеболювання пологів: немедикаментозні та медикаментозні.

Тема 14. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду

новонародженості.

Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Клініка та ведення післяпологового періоду. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція: метод лактаційної аменореї (МЛА).

Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд за новонародженим. Переваги сумісного перебування матері та дитини.

Тема 15. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика. Показання до медико-генетичного консультування.

Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика, особливості перебігу та ведення багатоплідної вагітності. Пологи при багатоплідній вагітності.

Тема 16. Дистрес плода під час вагітності і в пологах. Затримка росту плода.

Плацентарна дисфункція, дистрес плода, затримка росту плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.

Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріону. Біохімічні методи дослідження у різні терміни вагітності.

Тема 17. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолькоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика.

Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Преєклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. HELLP – синдром: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. Рідкісні форми гестозів.

Тема 19. Невиношування вагітності. Передчасні пологи.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного переривання вагітності. Істмікоцервікальна недостатність. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи: акушерська тактика, ведення і профілактика.

Тема 20. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Аномалії кісткового тазу. Класифікація, діагностика. Діагностика синклітичного і асинклітичного вставлення голівки. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів.

Класифікація тазових передлежань. Діагностика та особливості ведення вагітності. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності.

Пологи при неправильному положенні плода та тазових передлежаннях, тактика ведення. Біомеханізм пологів та ручна допомога при тазових передлежаннях.

Тема 21. Аномалії пологової діяльності матки. Пологовий травматизм. Оперативне акушерство.

Класифікація, фактори ризику, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Профілактика

порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки. Дистрес плода у пологах: діагностика, тактика ведення.

Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки: класифікація, механізм виникнення. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся. Особливості розриву матки за рубцем. Діагностика, лікування і профілактика. Виворіт матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика.

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві: операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції для підготовки пологових шляхів (періно – та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Ручне та інструментальне обстеження матки після пологів. Показання до надпівкової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій.

Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді.

Акушерські кровотечі. Передлежання плаценти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, особливості перебігу, ведення вагітності та пологів. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, клініка, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечениях.

Тема 23. Післяпологові септичні захворювання.

Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метрофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесарева розтину. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування, профілактика. Септичний шок, невідкладна допомога. Методи пригнічення лактації.

6 курс

Тема 24. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди.

Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми (передменструальний синдром, альгодисменорея, клімактеричний синдром, синдром полікістозних яєчників).

Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями. Порушення менструальної функції у підлітковому віці, класифікація, діагностика та лікування. Аменорея. Ювенільні маткові кровотечі. Терапія, реабілітація та профілактика порушень менструальної функції у дівчаток.

Аномалії розвитку статевих органів. Порушення статевого розвитку у підлітків.

Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків. Клініка, діагностика та лікування. Методи контрацепції у підлітків. Особливості підбору та застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції.

Поняття перименопаузального періоду. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Опущення і випадіння стінок вагіни і матки: діагностика, лікування, профілактика.

Тема 25. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.

Сучасні підходи до діагностики та лікування жіночих урогенітальних запальних захворювань. Діагностика, лікування та профілактика захворювань, що передаються статевим

шляхом.

Тема 26. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз.

Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Діагностика, лікування та профілактика. Дисгормональні захворювання молочної залози. Новоутворення молочної залози (кісти, фіброаденоми). Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики

Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, лікування, та профілактики ендометріозу.

Тема 27. Передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення.

Передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення статевих органів жінки. Сучасні методи діагностики, принципи лікування та профілактики.

Тема 28. Невідкладні стани в гінекології. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при гострому животі. (апоплексія яєчника, перекрут ніжки кісти (кістоми), ішемія міоматозного вузла, тубооваріальні пухлини). Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при маткових кровотечах. Основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Травматичні пошкодження статевих органів. Клініка діагностика та лікування.

Диференційна діагностика з гострою хірургічною патологією (апендицит, кишкова непрохідність, холецистит, ниркова коліка, перфоративна виразка шлунка). Профілактика невідкладних станів в гінекології.

Показання, протипоказання, умови та види операцій на шийці матки; матці (консервативна міомектомія, дефундація матки, надпівхова ампутація матки, екстирпація матки), придатках матки, при опущенні і випадінні жіночих статевих органів. Штучне перевивання вагітності в ранні та пізні терміни, показання, методи, ускладнення. Лікувально-діагностичні ендоскопічні методи в гінекології.

Особливості підготовки та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика. Реабілітація після гінекологічних втручань.

Профілактика ВІЛ-інфікування у медичних установах. Профілактика ризику зараження інфекціями, що передаються з кров'ю, та способи його зниження. Постконтактна профілактика.

Тема 29. Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Медично-соціальне значення проблеми неплідності у шлюбі.

Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності. Показання до застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції: етапи консультування. Методи контрацепції відповідно до періодів життя.

Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки, необхідне обстеження перед початком використання, режим використання, побічні ефекти, інструкції для пацієнтки. Післяпологова та післяабортна контрацепція.

Медичні критерії прийнятності ВООЗ: класифікація категорій, використання зведених таблиць. Методи контрацепції у жінок з ВІЛ.

Тема 30. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.

Ведення фізіологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду. Сучасні методи

діагностики стану плода. Пренатальний скринінг. Скринінг спадкової патології плода. Особливості фармакотерапії в різні терміни вагітності та в післяпологовому періоді. Питання медичної етики і деонтології. Методи контрацепції в післяпологовому періоді.

Тема 31. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Етіологія і патогенез гестозів. Ранній гестоз (блювота, гіперсалівація). Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу. Гіпертензія під час вагітності. Набряки під час вагітності. Протеїнурія під час вагітності. Преєклампсія. Еклампсія. HELLP – синдром. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, методи лікування, вплив на стан плода. Рідкісні форми гестозу.

Тактика ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду при пізніх гестозах. Невідкладна допомога. Профілактика пізніх гестозів та реабілітація.

Тема 32. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Етіологія та патогенез передчасного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного абортів. Передчасні пологи. Особливості ведення передчасних пологів. Профілактика невиношування вагітності.

Етіологія і патогенез переношування вагітності. Методи діагностики переношування вагітності. Перебіг вагітності і пологів, вплив на плід. Тактика ведення переношеної вагітності. Профілактика і терапія ускладнень, пов'язаних з переношуванням.

Багатоплідна вагітність: класифікація та діагностика. Тактика ведення вагітності та пологів при багатоплідності. Синдром фето-фетальної трансфузії, ВЗОП (внутрішньоутробна загибель одного плода).

Тема 33. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода. Аномалії пологової діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода.

Аномалії кісткового таза. Ведення пологів при вузькому тазі. Особливості перебігу пологів при крупному плоді. Тактика ведення пологів при крупному плоді, клінічно вузькому тазі.

Вагітність і пологи при тазовому передлежанні. Неправильні положення плода. Методи діагностики і корекція неправильного положення плода. Особливості акушерської тактики під час вагітності і пологів залежно від різновидності передлежання та положення плода.

Класифікація, етіологія, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Профілактика порушень пологової діяльності.

Пологовий травматизм матері та плода, класифікація. Сучасні підходи до діагностики та лікування пологових травм матері та плода. Особливості ведення вагітності та пологів у жінок з рубцем на матці. Профілактика акушерського травматизму.

Тема 34. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Алгоритм дій лікаря та методи боротьби з кровотечею. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Сучасні підходи до інфузійно-трансфузійної та інтенсивної терапії і реанімації при кровотечах в акушерстві.

Тема 35. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії); хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; хворобах кровотворних органів; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозу. Перебіг вагітності і пологів при гінекологічних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, ведення вагітності, вибір оптимального терміну розродження. Ведення пологів та післяпологового періоду при імунологічному конфлікті. Профілактика.

Перинатальні інфекції у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування, профілактика. Принципи ведення вагітності і пологів у жінок з ВІЛ. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 36. Плацентарна дисфункція, затримка росту плода, дистрес плода. Аномалії плідного яйця.

Етіологія, патогенез плацентарної дисфункції, фетального дистресу, затримки росту плода. Сучасні перинатальні діагностичні технології. Сучасні підходи до тактики ведення несприятливих станів плода під час вагітності та пологів.

Аномалії розвитку плідного яйця. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Трофобластичні захворювання (міхурцевий занесок). Багатоводдя і маловоддя: причини, клініка, тактика ведення вагітності та пологів, наслідки для плода і новонародженого.

Тема 37. Оперативні втручання в акушерстві. Післяпологові септичні захворювання.

Показання, протипоказання, умови та підготовка до оперативних втручань при вагінальному та абдомінальному розродженні в акушерстві. Основні етапи акушерських операцій. Знеболювання операцій. Інструментарій. Асептика та антисептика. Ведення післяопераційного періоду.

Післяпологові септичні захворювання. Класифікація, етіологія, патогенез, діагностика, принципи лікування, профілактика. Невідкладна допомога при септичних станах в акушерстві. Показання до хірургічного лікування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4 курс

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.	2	0	0	0	0	2
Тема 2. Клінічна анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих.	11	0	0	8	0	3

Тема 3. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи.	8	1	0	4	0	3
Тема 4. Нейроендокринні синдроми в гінекології.	7	1	0	4	0	2
Тема 5. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Ендоменстріоз. Новоутворення молочної залози.	12	1	0	8	0	3
Тема 6. Передракові захворювання жіночих статевих органів.	12	1	0	8	0	3
Тема 7. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	13	1	0	8	0	4
Тема 8. «Гострий живіт» в гінекології.	7	1	0	4	0	2
Тема 9. Неплідний шлюб.	6	0	0	4	0	2
Тема 10. Планування сім'ї.	6	0	0	4	0	2
Тестовий контроль	4	0	0	2	0	2
Диференційований залік	2		0	0	0	2
Всього:	90	6	0	54	0	30

5 курс

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 11. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.	7	0	0	4	0	3
Тема 12. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	9	2	0	4	0	3
Тема 13. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.	7	0	0	4	0	3
Тема 14. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	6	0	0	4	0	2
Тема 15. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.	7	0	0	4	0	3
Тема 16. Дистрес плода під	9	2	0	4	0	3

час вагітності і в пологах. Затримка росту плода.						
Тема 17. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	6	0	0	4	0	2
Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Невідкладна допомога	13	2	0	8	0	3
Тема 19. Невиношування вагітності.	8	2	0	4	0	2
Тема 20. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	7	0	0	4	0	3
Тема 21. Аномалії пологової діяльності матки. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.	11	0	0	8	0	3
Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, в пологах та післяпологовому періоді. Алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах	11	4	0	8	0	3
Тема 23. Післяпологові септичні захворювання.	9			6		3
Тестовий контроль	4			2		2
Диференційований залік	2					2
Всього:	120	12		68		40

6 курс

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 24. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди.	6	0	0	4	0	2

Тема 25. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.	6	0	0	4	0	2
Тема 26. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Ендометріоз.	6	0	0	4	0	2
Тема 27. Передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворювання.	6	0	0	4	0	2
Тема 28. Невідкладні стани в гінекології. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.	6	0	0	4	0	2
Тема 29. Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.	6	0	0	4	0	2
Тема 30. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.	8	0	0	6	0	2
Тема 31. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	5	0	0	4	0	1
Тема 32. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.	5	0	0	4	0	1
Тема 33. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.	6	0	0	4	0	2

Аномалії пологової діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода.						
Тема 34. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	6	0	0	4	0	2
Тема 35. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.	5	0	0	4	0	1
Тема 36. Плацентарна дисфункція, затримка росту плода, дистрес плода. Аномалії плідного яйця.	5	0	0	4	0	1
Тема 37. Оперативні втручання в акушерстві. Післяпологові септичні захворювання.	5	0	0	4	0	1
Тестовий контроль	4	0	0	2	0	2
Всього:	90	0	0	60	0	30

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

4 курс

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Лекція 1. Тема 3-4. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Аномальні маткові кровотечі	2
2.	Лекція 2. Тема 5-6. Доброякісні пухлини органів жіночої статеві системи. Передракові захворювання жіночих статевих органів.	2
3.	Лекція 3. Тема 7-8. «Гострий живіт» в гінекології. Запальні захворювання жіночих статевих органів.	2
	Всього	6

5 курс

№ п/п	Тема	К-ть годин
-------	------	------------

1.	Лекція 1. Тема 12. Фізіологія вагітності	2
2.	Лекція 2. Тема 16. Дистрес плода. Затримка росту плода.	2
3.	Лекція 3. Тема 18. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Невідкладна допомога	2
4.	Лекція 4. Тема 19. Невиношування вагітності	2
5.	Лекція 5. Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, в пологах та післяпологовому періоді. Алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах. Частина І.	2
6.	Лекція 6. Тема 22. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, в пологах та післяпологовому періоді. Алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах. Частина ІІ.	2
	Всього:	12

6 курс

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

4 курс

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Тема 2. Практичне заняття 1. Клінічна анатомія жіночих статевих органів.	2
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Клінічна фізіологія жіночих статевих органів.	2
3.	Тема 2. Практичне заняття 3. Методи обстеження гінекологічних хворих.	2
4.	Тема 2. Практичне заняття 4. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.	2
5.	Тема 3. Практичне заняття 5. Нейроендокринна регуляція функції статевих органів.	2
6.	Тема 3. Практичне заняття 6. Порушення функції репродуктивної системи.	2
7.	Тема 4. Практичне заняття 7. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.	2
8.	Тема 4. Практичне заняття 8. Нейроендокринні синдроми в гінекології: синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.	2
9.	Тема 5. Практичне заняття 9. Доброякісні пухлини матки.	2
10.	Тема 5. Практичне заняття 10. Пухлиноподібні утворення та доброякісні пухлини яєчників.	2
11.	Тема 5. Практичне заняття 11. Ендометріоз.	2
12.	Тема 5. Практичне заняття 12. Новоутворення молочної залози.	2
13.	Тема 6. Практичне заняття 13. Передракові захворювання зовнішніх статевих органів.	2
14.	Тема 6. Практичне заняття 14. Передракові захворювання шийки матки.	2
15.	Тема 6. Практичне заняття 15. Гіперпластичні процеси ендометрія.	2
16.	Тема 6. Практичне заняття 16. Профілактика передракових захворювань жіночих статевих органів.	2

17.	Тема 7. Практичне заняття 17. Запальні захворювання жіночих статевих органів: етіологія, патогенез, класифікація.	2
18.	Тема 7. Практичне заняття 18. Запальні захворювання неспецифічної етіології (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт). Діагностика, лікування та профілактика бактеріального вагінозу.	2
19.	Тема 7. Практичне заняття 19. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреаплазмоз, мікоплазмоз, хламідіоз). Туберкульоз жіночих статевих органів.	2
20.	Тема 7. Практичне заняття 20. Лікування гострих і хронічних захворювань, запальних процесів жіночих статевих органів. Показання до хірургічного лікування.	2
21.	Тема 8. Практичне заняття 21. «Гострий живіт» в гінекології. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника. Клініка, діагностика, тактика ведення. Невідкладна допомога.	2
22.	Тема 8. Практичне заняття 22. Передопераційна підготовка і післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Реабілітація після гінекологічних втручань.	2
23.	Тема 9. Практичне заняття 23. Неплідний шлюб. Причини жіночої та чоловічої безплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.	2
24.	Тема 9. Практичне заняття 24. Сучасні принципи і методи лікування жіночої безплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології).	2
25.	Тема 10. Практичне заняття 25. Планування сім'ї. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Оцінка пацієнтки. Необхідне обстеження, яке проводиться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.	2
26.	Тема 10. Практичне заняття 26. Загальний огляд методів контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди. Методи розпізнавання фертильності, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція.	2
27.	Тестовий контроль	2
	Всього	54

5 курс

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Тема 11. Практичне заняття 1. Жіночий таз.	2
2.	Тема 11. Практичне заняття 2. Плід як об'єкт пологів.	2
3.	Тема 12. Практичне заняття 3. Фізіологія вагітності.	2
4.	Тема 12. Практичне заняття 4. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	2
5.	Тема 13. Практичне заняття 5. Фізіологія пологів.	2
6.	Тема 13. Практичне заняття 6. Знеболювання пологів.	2
7.	Тема 14. Практичне заняття 7. Фізіологія післяпологового періоду.	2
8.	Тема 14. Практичне заняття 8. Фізіологія періоду новонародженості.	2

9.	Тема 15. Практичне заняття 9. Аномалії розвитку плідного яйця.	2
10.	Тема 15. Практичне заняття 10. Багатоплідна вагітність.	2
11.	Тема 16. Практичне заняття 11. Плацентарна дисфункція, дистрес плода.	2
12.	Тема 16. Практичне заняття 12. Затримка росту плода.	2
13.	Тема 17. Практичне заняття 13. Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика.	2
14.	Тема 17. Практичне заняття 14. Імунологічна несумісність крові матері та плода (несумісність за системою АВО, ізолькоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика.	2
15.	Тема 18. Практичне заняття 15. Ранні гестози.	2
16.	Тема 18. Практичне заняття 16. Гіпертензивні розлади при вагітності.	2
17.	Тема 18. Практичне заняття 17. Прееклампсія. Невідкладна допомога.	2
18.	Тема 18. Практичне заняття 18. Еклампсія. Невідкладна допомога.	2
19.	Тема 19. Практичне заняття 19. Невиношування вагітності.	2
20.	Тема 19. Практичне заняття 20. Передчасні пологи.	2
21.	Тема 20. Практичне заняття 21. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода.	2
22.	Тема 20. Практичне заняття 22. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.	2
23.	Тема 21. Практичне заняття 23. Аномалії пологової діяльності матки.	2
24.	Тема 21. Практичне заняття 24. Оперативне акушерство.	2
25.	Тема 21. Практичне заняття 25. Пологовий травматизм. Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини, шийки матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці.	2
26.	Тема 21. Практичне заняття 26. Пологовий травматизм. Загроза та розрив матки. Виворіт матки.	2
27.	Тема 22. Практичне заняття 27. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності..	2
28.	Тема 22. Практичне заняття 28. Акушерські кровотечі в пологах.	2
29.	Тема 22. Практичне заняття 29. Акушерські кровотечі в післяпологовому періоді.	2
30.	Тема 22. Практичне заняття 30. Емболія навколоплідними водами	2
31.	Тема 23. Практичне заняття 31. Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метрофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесарева розтину.	2
32.	Тема 23. Практичне заняття 32. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування, профілактика.	2
33.	Тема 23. Практичне заняття 33. Септичний шок, невідкладна допомога. Методи пригнічення лактації.	2
34.	Тестовий контроль	2
	Всього	68

6 курс

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Тема 24. Практичне заняття 1. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми.	2

2.	Тема 24. Практичне заняття 2. Фізіологічні та патологічні стани репродуктивної системи у різні вікові періоди.	2
3.	Тема 25. Практичне заняття 3. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.	2
4.	Тема 25. Практичне заняття 4. Діагностика, лікування та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.	2
5.	Тема 26. Практичне заняття 5. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози.	2
6.	Тема 26. Практичне заняття 6. Ендоменіоріоз.	2
7.	Тема 27. Практичне заняття 7. Передракові захворювання статевих органів жінки.	2
8.	Тема 27. Практичне заняття 8. Злоякісні новоутворення статевих органів жінки. Сучасні методи діагностики, принципи лікування та профілактики.	2
9.	Тема 28. Практичне заняття 9. Невідкладні стани в гінекології. Оперативні втручання в гінекології.	2
10.	Тема 28. Практичне заняття 10. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.	2
11.	Тема 29. Практичне заняття 11. Неплідність.	2
12.	Тема 29. Практичне заняття 12. Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.	2
13.	Тема 30. Практичне заняття 13. Фізіологічна вагітність.	2
14.	Тема 30. Практичне заняття 14. Фізіологічні пологи та післяпологовий період.	2
15.	Тема 30. Практичне заняття 15. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.	2
16.	Тема 31. Практичне заняття 16. Ранні гестози.	2
17.	Тема 31. Практичне заняття 17. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.	2
18.	Тема 32. Практичне заняття 18. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності.	2
19.	Тема 32. Практичне заняття 19. Багатоплідна вагітність	2
20.	Тема 33. Практичне заняття 20. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері	2
21.	Тема 33. Практичне заняття 21. Неправильні положення та тазові передлежання плода. Аномалії пологової діяльності матки. Пологовий травматизм матері та плода.	2
22.	Тема 34. Практичне заняття 22. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді.	2
23.	Тема 34. Практичне заняття 23. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	2
24.	Тема 35. Практичне заняття 24. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях.	2
25.	Тема 35. Практичне заняття 25. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.	2
26.	Тема 36. Практичне заняття 26. Плацентарна дисфункція, дистрес плода. Затримка росту плода.	2
27.	Тема 36. Практичне заняття 27. Аномалії розвитку плідного яйця.	2
28.	Тема 37. Практичне заняття 28. Оперативні втручання в акушерстві.	2

29.	Тема 37. Практичне заняття 29. Післяпологові септичні захворювання.	2
30.	Тестовий контроль.	2
	Всього	60

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

4 курс

№ п/п	Назва теми / види завдань	К-ть годин
1.	Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги.	2
2.	Тема 2. Підготовка до практичних занять 1 – 2 – 3 – 4	2
3.	Тема 3. Підготовка до практичних занять 5 – 6	3
4.	Тема 4. Підготовка до практичних занять 7 – 8	2
5.	Тема 5. Підготовка до практичних занять 9 – 10 – 11 – 12	3
6.	Тема 6. Підготовка до практичних занять 13 – 14 – 15 – 16	3
7.	Тема 7. Підготовка до практичних занять 17 – 18 – 19 – 20	4
8.	Тема 8. Підготовка до практичних занять 21 – 22	3
9.	Тема 9. Підготовка до практичних занять 23 – 24	2
10.	Тема 10. Підготовка до практичних занять 25 – 26	2
11.	Підготовка до тестового контролю	2
12.	Підготовка до диференційованого заліку	2
	Всього годин	30

5 курс

№ п/п	Назва теми / види завдань	К-ть годин
1.	Тема 11. Підготовка до практичних занять 1 – 2	3
2.	Тема 12. Підготовка до практичних занять 3 – 4	3
3.	Тема 13. Підготовка до практичних занять 5 – 6	3
4.	Тема 14. Підготовка до практичних занять 7 – 8	2
5.	Тема 15. Підготовка до практичних занять 9 – 10	3
6.	Тема 16. Підготовка до практичних занять 11 – 12	3
7.	Тема 17. Підготовка до практичних занять 13 – 14	2
8.	Тема 18. Підготовка до практичних занять 15 – 16 – 17 – 18	3
9.	Тема 19. Підготовка до практичних занять 19 – 20	2
10.	Тема 20. Підготовка до практичних занять 21 – 22	3
11.	Тема 21. Підготовка до практичних занять 23 – 24 – 25 – 26	3
12.	Тема 22. Підготовка до практичних занять 27 – 28	3
13.	Тема 23. Підготовка до практичних занять 29 – 30	3
14.	Підготовка до тестового контролю	2
15.	Підготовка до диференційованого заліку	2
	Всього годин	40

6 курс

№ п/п	Назва теми / види завдань	К-ть годин
1.	Тема 24. Підготовка до практичних занять 1 – 2	2
2.	Тема 25. Підготовка до практичних занять 3 – 4	2
3.	Тема 26. Підготовка до практичних занять 5 – 6	2
4.	Тема 27. Підготовка до практичних занять 7 – 8	2
5.	Тема 28. Підготовка до практичних занять 9 – 10	2
6.	Тема 29. Підготовка до практичних занять 11 – 12	2
7.	Тема 30. Підготовка до практичних занять 13 – 14 – 15	2
8.	Тема 31. Підготовка до практичних занять 16 – 17	1
9.	Тема 32. Підготовка до практичних занять 18 – 19	1
10.	Тема 33. Підготовка до практичних занять 20 – 21	2
11.	Тема 34. Підготовка до практичних занять 22 – 23	2
12.	Тема 35. Підготовка до практичних занять 24 – 25	1
13.	Тема 36. Підготовка до практичних занять 26 – 27	1
14.	Тема 37. Підготовка до практичних занять 28 – 29	1
15.	Підготовка до тестового контролю	2
16.	Підготовка до іспиту	2
	Всього годин	30

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції: проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, розв'язання клінічних завдань, метод «стандартизований пацієнт», відпрацювання навичок огляду пацієнтів, симуляційне навчання; відпрацювання практичних навичок на муляжах, манекенах за переліком 5, тренувальні вправи з диференціальної діагностики акушерсько-гінекологічної патології у жінок.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форми підсумкового контролю: диференційований залік (4,5 курс), іспит (6 курс).

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтами з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних

досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;

- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнтки та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнтки та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнтки та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнтки та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

До підсумкового контролю у формі диференційного заліку (4, 5 курси) допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00 і склали тестовий контроль за тестами «Крок-2» (50 завдань) не менше, ніж на 90%.

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні підсумкового контролю.

Оцінювання результатів навчання під час диференційного заліку (4, 5 курси)

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Відповідь на теоретичне запитання	3
Відповідь на ситуаційну задачу	2

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та

	науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань.
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор.
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок.

Шаблон білета для здобувачів вищої освіти 4 курсу

1. Аномальні маткові кровотечі репродуктивного періоду: визначення, етіологія, клініка, діагностика, тактика ведення.
2. Ситуаційна задача: У гінекологічний стаціонар звернулася жінка 36 років з скаргами на скудні кров'яністі виділення із статевих шляхів. При огляді в дзеркалах: шийка матки ціанотична, збільшена в розмірах (бочкоподібної форми), зовнішній зів розташований ексцентрично. При вагінальному дослідженні: матка звичайних розмірів, декілька розм'якшена, додатки без особливостей з обох боків. Аналіз сечі на ХГ позитивний. Встановіть попередній діагноз. Яка тактика ведення пацієнтки?

Шаблон білета для здобувачів вищої освіти 5 курсу

1. Діагностика вагітності раннього терміну. Сумнівні, вірогідні та достовірні ознаки вагітності
2. Ситуаційна задача: Вагітна 35 років звернулася до пологового будинку зі скаргами на перейми. Дана вагітність терміном 40 тижнів, третя. Попередні вагітності закінчились пологами великим плодом. При огляді в приймальному відділенні: загальний стан задовільний, перейми кожні 5 хвилин по 30-35 секунд. Передня черевна стінка перерозтягнута. Обвід живота 109 см, висота стояння дна матки 28 см. При проведенні другого прийому зовнішнього акушерського дослідження була виявлена ліворуч щільна округла частина плоду, праворуч - частина м'якуватої консистенції. Передлегла частина не визначається. Серцебиття плоду 142 уд/хв, ритмічне, на рівні пупка. Встановіть діагноз. Яка тактика ведення пацієнтки?

До підсумкового контролю у формі іспиту (6 курс) допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00. і

склали тестовий контроль за тестами «Крок-2» (50 завдань) не менше, ніж на 90%. Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні підсумкового контролю.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – УСНОГО СТАНДАРТИЗОВАНОГО ІСПИТУ.

Методика проведення усного стандартизованого іспиту є уніфікованою, прозорою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість питань, які виносяться на усний стандартизований іспит відповідає обсягу кредитів (3,0 кредитів), відведених на вивчення навчальної дисципліни дорівнює 60.

Форма екзаменаційного білету є стандартизованою та складається зі структурних елементів (складників). Екзаменаційний білет складається з 3 завдань: 2 теоретичних питань (одне питання з акушерства та 1 питання з гінекології) і 1 ситуаційної задачі. Питання є короткими, простими, зрозумілими, чіткими та прозорими, складене таким чином, що повна відповідь на нього триває не більше 5 хвилин.

До кожного завдання складено чек - лист (еталон відповіді), який передбачає ключові моменти, обов'язкові для надання повної відповіді на поставлене запитання. До кожного еталону відповіді вказується літературне джерело зі сторінками.

Під час проведення усного структурованого іспиту здобувач бачить питання, викладач – чек-лист з еталонними відповідями та визначає, які складові були названі або не названі здобувачем.

Загальна оцінка за усний структурований іспит складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за відповіді на поставлені питання (в т.ч. ситуаційні задачі).

Складений пакет документів для усного структурованого іспиту: перелік питань, еталони відповідей (чек листи), рецензовано на предметній цикловій методичній комісії.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів

D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ЄКТС встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ЄКТС не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методичні рекомендації до лекцій
- Методичні рекомендації до практичних / семінарських / лабораторних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ілюстративні матеріали
- Ситуаційні клінічні завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

1. Акушерство та гінекологія : нац. підручник для медичних ВНЗ IV рівнів акредитації у 4 т.// Нац. підручник у 4 томах / Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Гладчук І.З., Подольський В.В., Рожковська Н.М., Марічереда В.Г., Волянська А.Г. .-К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 696 с.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4 курс

1. Клінічна анатомія і фізіологія жіночих статевих органів.
2. Спеціальний гінекологічний анамнез.
3. Загальні та спеціальні методи обстеження гінекологічних хворих.
4. Основні спеціальні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, обстеження за допомогою вагінального дзеркала, бімануальне обстеження.
5. Методи функціональної діагностики стану яєчників.
6. Лабораторні методи дослідження в гінекології: мікроскопія урогенітальних виділень, онкоцитологія, бактеріологічні дослідження, ПЛР, ІФА, патоморфологічні дослідження.
7. Інструментальні методи обстеження в гінекології: зондування порожнини матки, вишкрібання стінок порожнини матки та цервікального каналу, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння.
8. Ендоскопічні методи дослідження в гінекології: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія.
9. Ультразвукові методи дослідження в гінекології: трансвагінальне та трансабдомінальне

УЗ дослідження. Променеві методи дослідження в гінекології: МРТ, КТ, МСГ.

10. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.
11. Класифікація порушень функції репродуктивної системи.
12. Аменорея: класифікація, діагностика, тактика лікаря загальної практики при аменореї.
13. Аномальні маткові кровотечі: класифікація, клініка, діагностика.
14. Ювенільні маткові кровотечі: етіологія, клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
15. Аномальні кровотечі репродуктивного періоду: етіологія, клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
16. Аномальні кровотечі періменопаузального періоду: етіологія, клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
17. Дисменорея: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
18. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперпролактинемія, гіперандрогенія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.
19. Кіста бартолінієвої залози: клініка, діагностика, ускладнення, лікування.
20. Доброякісні пухлини яєчників (епітеліальні, пухлини строми статевих органів, ліпідноклітинні, герміногенні пухлини): клініка, діагностика, ускладнення, лікування, тактика лікаря загальної практики.
21. Доброякісні пухлини матки: клініка, діагностика, ускладнення, лікування, показання до хірургічного лікування, тактика лікаря загальної практики.
22. Ендометріоз: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, сучасні методи лікування, тактика лікаря загальної практики, методи реабілітації репродуктивної функції.
23. Доброякісна дисплазія молочних залоз. Новоутворення молочної залози.
24. Передракові захворювання зовнішніх статевих органів: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
25. Передракові захворювання шийки матки: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
26. Гіперпластичні процеси ендометрію: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, методи лікування, тактика лікаря загальної практики.
27. Профілактика передракових захворювань жіночих статевих органів.
28. Запальні захворювання жіночих статевих органів: класифікація, етіологія, патогенез. Особливості перебігу в різні вікові періоди.
29. Запалення зовнішніх статевих органів та піхви (вульвіт, бартолініт, вагініт): клініка, діагностика, лікування.
30. Запалення внутрішніх статевих органів (ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт): клініка, діагностика, лікування, тактика лікаря загальної практики.
31. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, уреаплазмоз, мікоплазмоз, хламідіоз, вірусні ураження): тактика лікаря загальної практики при виявленні захворювань, що передаються статевим шляхом. Клініка, діагностика, лікування.
32. Позаматкова вагітність - клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
33. Апоплексія яєчника: клініка, діагностика, тактика лікаря загальної практики, невідкладна допомога.
34. Причини жіночої і чоловічої неплідності. Форми жіночого непліддя.
35. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
36. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування.
37. Методи контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластр, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди, добровільна хірургічна стерилізація,

невідкладна контрацепція.

38. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ.

5 курс

1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в місті і на селі. Питання охорони здоров'я материнства і дитинства в сучасному законодавстві України.
2. Структура і принципи роботи пологового будинку. Основні показники роботи акушерського стаціонару.
3. Роль жіночої консультації у профілактиці ускладнень вагітності та пологів, перинатальній охороні плода.
4. Роль сімейного лікаря у профілактиці перинатальних захворювань і смертності.
5. Організація служби планування сім'ї: структура, завдання.
6. Медико-генетичне консультування.
7. Будова жіночого таза. Таз з акушерської точки зору. Пельвеометрія. Тазове дно.
8. Плід як об'єкт пологів (розміри голівки плода, шви, тім'ячка).
9. Ознаки доношеності та зрілості плода.
10. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Плацента її будова і функції.
11. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід.
12. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності.
13. Гігієна і харчування вагітної.
14. Методи обстеження вагітних. Зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження вагітних.
15. Топографія плода в матці.
16. Визначення допологової відпустки і дати пологів.
17. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма.
18. Психопрофілактична підготовка до пологів.
19. Передвісники пологів: прелімінальний період.
20. Визначення ступеню зрілості шийки матки. Модифікована шкала Бішопа.
21. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
22. Періоди пологів. Тривалість їх у першо- та повторнонароджуючих.
23. Період розкриття шийки матки в пологах. Клініка, ведення. Партограма.
24. Період вигнання плода. Клініка, ведення.
25. Послідовий період. Ознаки відшарування плаценти. Клініка, ведення послідового періоду (активне ведення, очікувальна тактика ведення).
26. Визначення цілісності посліду. Поняття про фізіологічну та патологічну крововтрату.
27. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар.
28. Первинний туалет новонародженого. Контакт новонародженого «шкіра до шкіри». Переваги сумісного перебування матері та дитини.
29. Психопрофілактичне знеболювання пологів. Медикаментозне знеболювання пологів.
30. Клініка та ведення післяпологового періоду.
31. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах.
32. Концепція грудного вигодовування.
33. Післяпологова контрацепція. Метод лактаційної аменореї.
34. Ембріональний і фетальний періоди розвитку. Бласто-, ембріо- та фетопатії. Діагностика вад розвитку плода в різні періоди вагітності.
35. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Міхурцевий занесок.
36. Багатоводдя та маловоддя. Особливості перебігу вагітності та пологів.
37. Спадкові та вроджені захворювання плода. Роль медико-генетичної консультації в їх діагностиці.
38. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика.

39. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Профілактика ускладнень.
40. Плацентарна дисфункція: класифікація, діагностика, лікування.
41. Дистрес плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
42. Затримка росту плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
43. Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – амніоцентез.
44. Імунологічна несумісність крові матері і плода (Rh-конфлікт, несумісність за системою АВ0): патогенез, діагностика, тактика.
45. Ведення вагітності і визначення оптимального терміну пологів при резус-імунізації.
46. Ранній гестоз. Птіалізм, блювання. Патогенез. Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу.
47. Гіпертензивні розлади під час вагітності, класифікація. Прееклампсія, патогенез: класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика ведення, профілактика.
48. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, тактика ведення, алгоритм невідкладної допомоги.
49. Рідкісні форми гестозів.
50. Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
51. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика.
52. Істміко-цервікальна недостатність (етіологія, клініка, діагностика, лікування).
53. Передчасні пологи: тактика, ведення і профілактика.
54. Класифікація анатомічно вузького тазу за формою та ступенем звуження. Клінічно вузький таз. Діагностика.
55. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода.
56. Класифікація тазового передлежання. Діагностика та особливості ведення вагітності при тазових передлежаннях.
57. Неправильні положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності.
58. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика.
59. Пологи при неправильних положеннях та тазових передлежаннях.
60. Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику.
61. Слабкість пологової діяльності. Клініка, діагностика та лікування первинної і вторинної слабкості пологової діяльності.
62. Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
63. Надмірна пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
64. Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка і діагностика.
65. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Акушерська тактика.
66. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому періоді.
67. Маткова кровотеча в ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Алгоритм надання медичної допомоги.
68. Операції, що готують пологові шляхи (перинео- та епізіотомія, амніотомія).
69. Акушерські щипці. Вакуум-екстракція плода. Кесарів розтин. Показання, умови, протипоказання.
70. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду.
71. Травматичні пошкодження вульви, піхви і промежини.
72. Розриви шийки матки в пологах.
73. Розриви матки при вагітності і в пологах: класифікація, механізми виникнення.
74. Клінічна картина розриву матки: загрозового, того, що почався і вже відбувся.

75. Особливості розривів матки по рубцю: діагностика, лікування, профілактика.
76. Виворіт матки. Причини виникнення. Тактика лікаря.
77. Розходження і розриви зчленувань таза в пологах.
78. Основні клінічні форми післяпологових септичних захворювань. Класифікація, етіологія, патогенез.
79. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового метроендометриту, метрорфлебіту, маститу.
80. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового перитоніту, перитоніту після кесарева розтину.

6 курс

1. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці.
2. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.
3. Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями.
4. Порушення менструальної функції у підлітків: класифікація, принципи лікування, профілактика.
5. Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків: клініка, діагностика, принципи лікування.
6. Сучасні підходи до діагностики та лікування жіночих уrogenітальних запальних захворювань.
7. Діагностика, лікування, профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.
8. Доброякісні новоутворення статевих органів жінки. Діагностика, принципи лікування, профілактика.
9. Дисгормональні захворювання молочної залози. Сучасні методи діагностики, принципи лікування та профілактики.
10. Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, принципи лікування та профілактики.
11. Передракові захворювання вульви, піхви: діагностика, тактика ведення хворих.
12. Передракові захворювання шийки матки: діагностика, тактика ведення хворих.
13. Передракові захворювання ендометрію: діагностика, тактика ведення хворих
14. Злоякісні новоутворення шийки матки, матки, яєчників, маткових труб: діагностика, клініка, принципи лікування, профілактика.
15. Сучасні підходи до діагностики та надання невідкладної допомоги при «гострому животі» в гінекології.
16. Сучасні підходи до діагностики та лікування при маткових кровотечах.
17. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
18. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності.
19. Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції.
20. Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки.
21. Правила обстеження жінок перед початком використання контрацепції.
22. Післяпологова та післяабортна контрацепція.
23. Фізіологія вагітності. Ведення вагітної в умовах ЖК.
24. Перинатальна охорона плода. Сучасні методи діагностики стану плода.
25. Фізіологія пологів. Сучасні принципи ведення фізіологічних пологів.
26. Фізіологія післяпологового періоду.
27. Методи контрацепції в післяпологовому періоді.
28. Рані гестози: клініка діагностика, принципи лікування.
29. Преєклампсія: клініка, діагностика, принципи лікування, тактика ведення.
30. Еклампсія: клініка, діагностика, невідкладна допомога.

31. Профілактика пізніх гестозів та реабілітація.
32. Передчасне переривання вагітності: класифікація, клініка, діагностика, тактика ведення.
33. Передчасні пологи: клініка, діагностика, тактика ведення.
34. Профілактика невиношування вагітності.
35. Переношена вагітність: діагностика, тактика ведення. Профілактика переношування.
36. Багатоплідна вагітність, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності та пологів.
37. Аномалії кісткового таза. Асинклітизм. Ведення пологів при вузькому тазі.
38. Крупний плід: особливості перебігу пологів, діагностичні критерії клінічно вузького тазу
39. Вагітність та пологи при тазовому передлежанні.
40. Неправильні положення плода. Методи діагностики. Тактика ведення вагітності і пологів.
41. Кровотечі під час 1 половини вагітності: клініка діагностика, тактика ведення.
42. Кровотечі в пологах: клініка діагностика, тактика ведення.
43. Кровотечі в післяпологовому періоді: клініка діагностика, тактика ведення.
44. Геморагічний шок в акушерстві: клініка, діагностика, невідкладна допомога.
45. ДВЗ синдром: клініка, діагностика, принципи лікування.
46. Інтенсивна терапія і реанімація при акушерських кровотечах.
47. Аномалії скоротливої діяльності матки: класифікація, методи діагностики та лікування.
48. Пологовий травматизм матері і плода. Розриви промежини, піхви, шийки матки, діагностика, тактика ведення. Розрив матки: клініка, діагностика, тактика ведення.
49. Профілактика акушерського травматизму.
50. Протипоказання до вагітності при екстрагенітальній патології.
51. Гострий апендицит під час вагітності: особливості клінічного перебігу, діагностика, лікувальна тактика.
52. Принципи ведення вагітності та пологів у жінок з ВІЛ.
53. Післяпологові септичні захворювання: етіологія, патогенез, діагностика, лікувальна тактика.
54. Невідкладна допомога при септичних станах в акушерстві.
55. Профілактика післяпологових септичних захворювань.
56. Дисфункція плаценти: етіологічні чинники, діагностичні критерії, тактика ведення вагітності і пологів.
57. Дистрес плода: етіологічні чинники, діагностичні критерії, тактика ведення вагітності і пологів.
58. Затримка росту плода: етіологічні чинники, діагностика, тактика ведення вагітності і пологів.
59. Імуноконфліктна вагітність: патогенез, діагностика, тактика ведення. Профілактика імуноконфліктної вагітності.
60. Аномалії розвитку плідного яйця: клініка, діагностика, тактика ведення пацієнтки.

Перелік практичних навичок, якими має оволодіти здобувач вищої освіти під час вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія»

1. Обстеження статевих шляхів жінки у дзеркалах.
2. Забір матеріалу із статевих шляхів жінки для бактеріоскопічного дослідження.
3. Забір матеріалу із статевих шляхів жінки для бактеріологічного дослідження.
4. Цервікальний скринінговий тест: забір матеріалу з шийки матки для цитоморфологічного дослідження, для PAP-тесту методом рідинної цитології.
5. Бімануальне дослідження в гінекології.
6. Клінічне обстеження молочних залоз.
7. Забір матеріалу для морфологічного дослідження ендометрія шляхом аспіраційної пайпель-біопсії.
8. Зовнішня та внутрішня пельвіометрія.

9. Визначення акушерської (справжньої) кон'югати, індексу Соловйова.
10. Зовнішнє акушерське обстеження (прийоми Леопольда).
11. Аускультация серцебиття плода.
12. Встановлення передбачуваної дати пологів, визначення передбачуваної маси плода.
13. Внутрішнє акушерське дослідження.

Перелік алгоритмів практичних навичок до ОСКІ – 2

1. Обстеження статевих шляхів жінки у дзеркалах
2. Забір мазків на бактеріоскопічне дослідження з статевих шляхів жінки
3. Забір матеріалу для бактеріологічного дослідження з статевих шляхів жінки
4. Забір мазків з шийки матки на цитоморфологічне дослідження
5. Бімануальне дослідження органів малого таза жінки
6. Клінічне обстеження молочних залоз
7. Пельвіометрія
8. Зовнішнє (прийоми Леопольда) акушерське обстеження
9. Аускультация плода

Обстеження статевих шляхів жінки у дзеркалах Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Взяти двостулкове дзеркало Куско в домінуючу руку.
4. Пальцями другої руки обережно розвести статеві губи, повільно ввести двостулкове дзеркало Куско в піхву паралельно статевій щілині, не торкаючись уретри та клітора.
5. Двостулкове дзеркало Куско розвернути в піхві та відкрити для огляду піхви та шийки матки.
6. Оцінити стан стінок піхви та вагінальної частини шийки матки:
 - a. колір та стан слизової оболонки піхви,
 - b. характер піхвових виділень,
 - c. форму шийки матки,
 - d. довжину піхвової частини шийки матки в сантиметрах,
 - e. форму зовнішнього вічка шийки матки,
 - f. характер виділень з цервікального каналу.
7. Обережно видалити двостулкове дзеркало Куско.
8. Зняти оглядові рукавички.
9. Вимити руки.

Забір мазків на бактеріоскопічне дослідження з статевих шляхів жінки Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Взяти предметне скло, що промарковано U/C/V.
4. Провести забір матеріалу для бактеріоскопічного дослідження з уретри ватним аплікатором або ложкою Фолькмана з глибини 1,5-2 см шляхом зішкріба та нанести на предметне скло в ділянці U.
5. Взяти двостулкове дзеркало Куско в домінуючу руку.
6. Пальцями другої руки обережно розвести статеві губи, повільно ввести закрите двостулкове дзеркало Куско в піхву паралельно статевій щілині, не торкаючись уретри та клітора.
7. Двостулкове дзеркало Куско розвернути в піхві та відкрити для огляду піхви та шийки матки.

8. Оцінити стан стінок піхви та вагінальної частини шийки матки:
 - a. колір та стан слизової оболонки піхви,
 - b. характер піхвових виділень,
 - c. форму шийки матки,
 - d. довжину піхвової частини шийки матки в сантиметрах,
 - e. форму зовнішнього вічка шийки матки,
 - f. характер виділень з цервікального каналу.
9. Провести забір матеріалу для бактеріоскопічного дослідження.
10. Другий кінець ложки Фолькмана або цитоцітку обережно ввести у цервікальний канал, взяти матеріал шляхом зішкріба, нанести на предметне скло в ділянці С.
11. Шпателем Ейра взяти матеріал із заднього склепіння піхви, нанести на предметне скло в ділянці V.
12. Обережно видалити двостулкове дзеркало Куско.
13. Зняти оглядові рукавички.
14. Вимити руки.

Забір матеріалу для бактеріологічного дослідження з статевих шляхів жінки

Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Взяти три стерильні пробірки з аплікаторами. На них написати необхідні дані та промаркувати (уретра, цервікальний канал, заднє склепіння піхви).
4. Провести забір матеріалу для бактеріологічного дослідження з уретри аплікатором з глибини 1,5-2 см. Помістити аплікатор у відповідну стерильну пробірку.
5. Взяти двостулкове дзеркало Куско в домінуючу руку.
6. Пальцями другої руки обережно розвести статеві губи, повільно ввести закрите двостулкове дзеркало Куско в піхву паралельно статевій щілині, не торкаючись уретри та клітора.
7. Двостулкове дзеркало Куско розвернути в піхві та відкрити для огляду піхви та шийки матки.
8. Оцінити стан стінок піхви та вагінальної частини шийки матки:
 - a. колір та стан слизової оболонки піхви,
 - b. характер піхвових виділень,
 - c. форму шийки матки,
 - d. довжину піхвової частини шийки матки в сантиметрах,
 - e. форму зовнішнього вічка шийки матки,
 - f. характер виділень з цервікального каналу.
9. Провести забір матеріалу для бактеріологічного дослідження.
10. Обережно ввести у цервікальний канал аплікатор, помістити аплікатор у відповідну стерильну пробірку.
11. Взяти аплікатором матеріал із заднього склепіння піхви, помістити у відповідну стерильну пробірку.
12. Обережно видалити двостулкове дзеркало Куско.
13. Зняти оглядові рукавички.
14. Вимити руки.

Забір мазків з шийки матки на цитоморфологічне дослідження

Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Взяти двостулкове дзеркало Куско в домінуючу руку.

4. Пальцями другої руки обережно розвести статеві губи, повільно ввести закрите двостулкове дзеркало Куско в піхву паралельно статевій щілини, не торкаючись уретри та клітора.
5. Двостулкове дзеркало Куско розвернути в піхві та відкрити для огляду піхви та шийки матки.
6. Оцінити стан стінок піхви та вагінальної частини шийки матки:
 - a. колір та стан слизової оболонки піхви,
 - b. характер піхвових виділень,
 - c. форму шийки матки,
 - d. довжину піхвової частини шийки матки в сантиметрах,
 - e. форму зовнішнього вічка шийки матки,
 - f. характер виділень з цервікального каналу.
7. Ватним тампоном видалити зайві виділення.
8. Взяти предметне скло, що промарковано III (екзоцервікс) та Ц (ендоцервікс).
9. Провести забір матеріалу для цитоморфологічного дослідження.
10. Шпателем Ейра (або зігнутою на 90° цитощіткою) провести зішкріб з поверхні шийки матки шляхом проведення повного оберту (на 360°), матеріал нанести на предметне скло широким штрихом, тонким та рівномірним мазком під позначкою III (екзоцервікс).
11. Ввести цитощітку в цервікальний канал, повернути її на 360° 2 рази, зібраний матеріал обертальними рухами навколо своєї вісі нанести на предметне скло під позначкою Ц (ендоцервікс).
12. Обережно видалити дзеркало Куско.
13. Зняти оглядові рукавички.
14. Вимити руки.

Бімануальне дослідження органів малого таза жінки
Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Першим та другим пальцями лівої (правої) руки розвести статеві губи, середній палець «домінантної» руки розташувати на рівні задньої спайки, обережно натиснути на неї, щоб відкрити вхід до піхви.
4. Обережно та повільно ввести середній палець, потім вказівний палець у піхву по задній стінці до склепіння та шийки матки, четвертий та п'ятий пальці привести до долоні, великий палець відвести доверху.
5. Визначити довжину та ширину піхви, еластичність стінок піхви, чутливість при пальпації, наявність перетинки, новоутворень та ін.
6. Визначити довжину піхвової частини шийки матки в сантиметрах.
7. Визначити консистенцію шийки матки (щільна, м'яка), прохідність зовнішнього вічка цервікального каналу (закритий, пропускає кінчик пальця), оцінити болісність екскурсії шийки матки.
8. Долоню другої руки обережно покласти на живіт (над симфізом) та помірно надавити для визначення дна тіла матки.
9. Вивести тіло матки між двома руками та визначити: положення матки відносно шийки матки (anteflexio, retroflexio), розміри тіла матки (нормальні, зменшені, збільшені), консистенцію тіла матки (щільно-еластична, м'яка, ущільнена), рухомість тіла матки (відносно рухома, обмежено рухома), чутливість при пальпації (болісна, безболісна).
10. Розмістити пальці в дні правого бокового склепіння та, використовуючи обидві руки, пропальпувати праве вагінальне склепіння та праві додатки матки, визначити їх розмір, рухливість та болісність.

11. Розмістити пальці в дні лівого бокового склепіння та, використовуючи обидві руки, пропальпувати ліве вагінальне склепіння та ліві додатки матки, визначити їх розмір, рухливість та болісність.
12. Визначити ємкість піхвових склепінь.
13. Зняти оглядові рукавички.
14. Вимити руки.

Клінічне обстеження молочних залоз

Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Оглянути молочні залози, оцінити їх форму, колір шкіри, соски, ділянки навколо соска (асиметрія, втягіння та ін.).
4. Попросити пацієнтку покласти руки за голову у положенні стоячи.
5. Провести послідовно пальпацію правої та лівої молочних залоз, використовуючи подушечки вказівного, середнього та безіменного пальців «домінантної» руки. Другою рукою підтримувати молочну залозу. Спочатку провести поверхневу, потім глибоку пальпацію молочної залози.
6. При пальпації обстежити тканину молочних залоз, починаючи з верхньо-зовнішнього квадранту, продовжувати за годинниковою стрілкою та завершити також у верхньо-зовнішньому квадранті. Визначити щільність тканини молочної залози, її однорідність, чутливість, наявність/відсутність об'ємних новоутворень.
7. При виявленні новоутворення визначити його форму, розміри, консистенцію, межі утворення, рухомість, болісність.
8. Провести пальпацію лімфовузлів в надключичній, підключичній та пахвовій ділянках.
9. Визначити наявність патологічних виділень з молочних залоз шляхом обережного стискання країв ареоли між вказівним та великим пальцями, провести оцінку виділень (немає, серозні, з домішками крові, молокоподібні, молоко та ін.).
10. Зняти оглядові рукавички.
11. Вимити руки.

Пельвіометрія

Кроки виконання процедури:

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Взяти в руки тазомір.
4. Розташувати гудзики тазоміра на передньо-верхні ості клубових кісток, вказати нормативний показник D. spinarum, який дорівнює 25-26 см.
5. Перевести гудзики тазоміра на найбільш віддалені місця гребенів клубових кісток, вказати нормативний показник D. cristarum, який дорівнює 28-29 см.
6. Встановити гудзики тазоміра на великі вертлюги стегнових кісток, вказати нормативний показник D. trochanterica, який дорівнює 30-31 см.
7. Укласти пацієнтку на кушетку на лівий бік із зігнутою у колінному суглобі лівою ногою, виміряти відстань від верхнього краю симфіза до надкрижової ямки, вказати нормативний показник C. externa, який дорівнює 20-21 см.
8. Зняти оглядові рукавички, одягнути нові оглядові рукавички.
9. Під час внутрішнього акушерського дослідження виміряти відстань від нижнього краю симфіза до крижового миса, вказати нормативний показник C. diagonalis, який дорівнює 12,5-13 см.
10. Зняти оглядові рукавички.

11. Вимити руки.

Зовнішнє (прийоми Леопольда) акушерське обстеження **Кроки виконання процедури:**

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Шляхом пальпації живота ребрами обох долоней визначити рівень розташування дна матки та частини плода, що розташована у дні матки.
4. Покласти долоні на ліву та праву частину передньої стінки матки.
5. Почергово провести пальпацію передньої стінки матки пальцями відповідної руки, одночасно фіксуючи протилежну сторону долонею іншої.
6. Визначити положення, позицію та вид плода.
7. Руку розмістити на верхньому краї лонної дуги, охопити передлеглу частину плода.
8. Визначити передлежання плода.
9. Повернутись спиною до пацієнтки, розмістити долоні на передньо-бокових стінках матки.
10. Перемістити долоні зверху донизу та ззовні до середини, намагаючись підвести пальці під передлеглу частину плода.
11. Визначити розташування передлеглої частини плода.
12. Дати повну відповідь: положення, передлежання, позиція та вид плода.
13. Зняти оглядові рукавички.
14. Вимити руки.

Аускультация плода **Кроки виконання процедури:**

1. Вимити руки.
2. Вдягнути оглядові рукавички.
3. Визначити розташування плода в матці (положення - поздовжнє, поперечне, косе; передлежання - головне, тазове; позиція - перша, друга; вид плода - передній, задній) за допомогою II та III прийомів Леопольда.
4. Взяти акушерський стетоскоп в домінуючу руку.
5. Визначити та описати розташування точки для проведення аускультатії, прикласти дистальний розтруб акушерського стетоскопу (місце найкращого вислуховування серцевих тонів залежить від положення, передлежання, позиції й виду плода: при головному передлежанні - нижче пупка, тазовому - на рівні або дещо вище пупка, при першій позиції серцебиття вислуховують зліва, при другій - справа від серединної лінії живота, при передньому виді серцебиття вислуховують ближче до серединної лінії живота, при задньому - ближче до латеральних відділів живота).
6. Зняти оглядові рукавички.
7. Вимити руки.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Акушерство та гінекологія : нац. підручник для медичних ВНЗ IV рівнів акредитації у 4 т.// Нац. підручник у 4 томах / Запорожан В.М., Татарчук Т.Ф., Гладчук І.З., Подольський В.В., Рожковська Н.М., Марічерда В.Г., Волянська А.Г. .- К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 696 с.
2. Навчальний посібник з акушерства (за ред.. І.Б. Венцківської, В.П. Лакатоша, В.М. Куца). – К., 2018. – РА-ГАРМОНІЯ – 210 с.
3. Акушерство і гінекологія: у 2-х книгах.- Книга 1. Акушерство: Підручник для студ. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Допущено МОЗ / За ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини та ін. - К.:

Медицина, 2018.- 424 с.

4. Акушерство і гінекологія: У 2 кн. — Кн. 2: Гінекологія: Підручник для студ. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Допущено МОЗ / За ред. В.І. Грищенко, М.О. Щербини. — К., 2020. — 376 с.
5. Клінічне акушерство та гінекологія: Навч. посіб.: пер. 4-го англ. вид. / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон; наук ред. пер. Микола Щербина. — К., 2021. — Х, 454 с., тв. пал., (ст. 4 пр.).
6. Планування сім'ї та контрацепція: навчальний посібник / В.І. Бойко, Н.В. Калашник, А.В. Бойко та ін.; за заг. ред. д-ра мед. наук, проф. В.І. Бойка. — Суми: Сумський державний університет, 2018. — 223 с.

Додаткова література:

1. Гіпопластичні та гіперпластичні зміни в ендометріальній тканині: метод. Рекомендації / З. В. Чумак, М.В. Шаповал, Н.А. Бикова та ін. - Одеса. : ОНМедУ, 2023 – 43 с
2. Передчасні пологи: прогнозування, профілактика та шляхи покращення перинатальних наслідків: метод. Рекомендації / Ніточко К.О., Манасова Г.С., Шпак І.В., Железов Д.М.. - Одеса. – 2023. – 58 с.
3. Передчасні пологи: навч. посібник / Г.С. Манасова, К.О. Ніточко, М.В. Шаповал. – Тернопіль: Крок, 2023. – 186 с.
4. Перманентно-фізіологічні процеси ендометрія у віковому аспекті: посібник / З.В. Чумак, М.В. Шаповал, В.В. Артьоменко, Г.В. Кожухар, Л.В. Мніх. - Одеса. : Фенікс, 2023., – 240 с.
5. Внутрішньочеревні кровотечі в гінекології : монографія / І. З. Гладчук, О. Я. Назаренко, Р. О. Ткаченко . – Одеса. : ОНМедУ, 2021. – 112 с.
6. Ендоскопічна хірургія: навч. посіб. / В.М. Запорожан, В.В. Грубнік, Ю.В. Грубнік, А.В. Малиновський та ін.; за ред. В.М. Запорожана, В.В. Грубніка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 592 с.
7. Запорожан В.М. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи: практ. порадник / В.М. Запорожан, О.О. Тарабрін. – Суми: Університет. Книга, 2018. – 240 с.
8. Гінекологія: керівництво для лікарів / В.К. Ліхачов. – Вінниця: Нова Книга, 2018.- 688 с.
9. Планування сім'ї. Навчально-методичний посібник / Н.Г. Гойда, О.В. Грищенко, В.П. Квашенко, О.В. Кравченко та ін. / Київ, 2016. – 444 с.
10. Збірник ситуаційних задач та тестових завдань з гінекології : навчальний посібник / А. Г. Волянська, Г. Л. Лавриненко, Н. А. Бикова та ін.; за ред. проф. І. З. Гладчука. – Одеса : Олді+, 2024. – 310 с.
11. Лапароскопічна міомектомія у пацієнток з репродуктивними намірами (огляд літератури) / І.З.Гладчук, Г.В.Шитова, Н.А.Заржицька // Здоров'я жінки. -№2 (148) -2020. - с.75-85.
12. Prevention of purulent-septic complications during laparoscopic surgeries on pelvic organs with the risk of vaginal microbiota contamination / Zaporozhan V.N., Gladchuk I.Z., Rozhkovska N.M., Volyanska A.G., Shevchenko O.I. // World of Medicine and Biology.-2020- №1(71). - P.49-53. (*Web of science*)
13. Наказ МОЗ України від 09.08.2022 № 1437 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Нормальна вагітність»"
14. Наказ МОЗ України від 26.01.2022 № 170 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи»"
15. Наказ МОЗ України від 05.01.2022 № 8 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Кесарів розтин»"

16. Наказ МОЗ України від 25.08.2023 № 1533 "Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Передчасний розрив плідних оболонок»"
17. Наказ МОЗ України від 02.10.2023 № 1718 "Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Затримка росту плода»"
18. Наказ МОЗ України від 24.01.2022 № 151 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді»"
19. Наказ МОЗ України від 18.05.2023 № 928 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Запальні захворювання органів малого таза»"
20. Наказ МОЗ України від 23.08.2023 № 1513 "Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою»"
21. Наказ МОЗ України від 17.05.2022 № 822 "Про затвердження Стандарту «Парентеральна периопераційна антибіотикопрофілактика»"
22. Наказ МОЗ України від 25.01.2023 № 147 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Лейоміома матки»"
23. Наказ МОЗ України від 15.12.2022 № 2264 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Аномальні вагінальні виділення»"
24. Наказ МОЗ України від 24.09.2022 № 1730 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Ектопічна вагітність»"
25. Наказ МОЗ України від 04.08.2023 № 1401 "Про затвердження Стандарту медичної допомоги "Медичний аборт (I триместр вагітності)"
26. Наказ МОЗ України від 13.07.2022 № 1218 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Передменструальний синдром»"
27. Наказ МОЗ України від 17.06.2022 №1039 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Менопаузальні порушення та інші розлади в перименопаузальному періоді»"
28. Наказ МОЗ України від 05.05.2021 № 869 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіперплазія ендометрія»"
29. Наказ МОЗ України від 13.04.2016 № 353 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Аномальні маткові кровотечі»"
30. Наказ МОЗ України від 05.02.2021 № 189 "Про затвердження Стандартів охорони здоров'я доконтактної та постконтактної медикаментозної профілактики ВІЛ-інфекції"
31. Наказ МОЗ України від 26.04.2022 № 692 "Про затвердження клінічної настанови, заснованої на доказах, «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини» та стандартів медичної допомоги «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини»"
32. Наказ МОЗ України від 16.11.2022 № 2092 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «ВІЛ-інфекція»"
33. Наказ МОЗ України від 15.08.2023 № 1465 "Про внесення змін до Стандартів медичної допомоги "ВІЛ-інфекція"

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://www.cochrane.org/> - Cochrane / Кокрейнська бібліотека
2. <https://www.acog.org/> - Американська Асоціація акушерів та гінекологів / The American College of Obstetricians and Gynecologists
3. <https://www.uptodate.com> – UpToDate

4. <https://online.lexi.com/> - Wulters Kluwer Health
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/> - Національний центр біотехнологічної інформації / National Center for Biotechnology Information
6. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/> - Міжнародна медична бібліотека / National Library of Medicine
7. <https://www.thelancet.com/> - The Lancet
8. <https://www.rcog.org.uk/> - Королівська Асоціація акушерів та гінекологів / Royal College of Obstetricians & Gynaecologists
9. <https://www.npwh.org/> - Практикуючі медсестри з охорони здоров'я жінок / Nurse practitioners in womens health
10. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
11. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
12. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
13. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
14. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
15. www.gmc-uk.org- General Medical Council (GMC)
16. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
17. www.euro.who.int - Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я